

6 (Åben) Gevinstrealisering vedr. Universitetshospital Køge

Regionsråd 2022-2025

Sags ID: EMN-2026-06786

Dok ID: 13032248

Resumé

Etableringen af Universitetshospital Køge har gennem en årrække været ledsaget af omfattende omstillinger og nye opgaver for Sjællands Universitetshospital. SUH har samlet funktioner fra andre sygehuse, hjemtaget behandlinger, håndteret øget aktivitet og løftet en markant større uddannelsesopgave end forudsat. En væsentlig del af de økonomiske gevinster ved disse ændringer er kommet Region Sjælland samlet set til gode og er ikke fuldt afspejlet i de tidligere opgjorte effektiviseringsgevinster. Samtidig har SUH overtaget opgaver og økonomiske udfordringer fra andre sygehuse inden for den eksisterende økonomiske ramme. Hertil kommer en betydelig intern økonomisk omstilling gennemført uden reduktion i aktivitetsniveauet. Samlet vurderes gevinsten for Region Sjælland til mere end 324 mio. kr.

Indstilling

Administrationen indstiller, at det godkendes, at Sjællands Universitetshospital har indfriet kravene vedrørende gevinstrealiseringen ifm. finansieringen fra Kvalitetsfonds-projektet til Universitetshospital Køge, og at budgetreduktionen vedr. gevinstrealisering bortfalder i 2028 og frem.

Forslag til finansiering fremgår af sagen om Økonomi- og kvalitetsopfølgning pr. 31. juli 2026.

Sagen afgøres af Regionsrådet.

Sagsfremstilling

Region Sjælland har ifm. tilsagnet fra Kvalitetsfonden til Universitetssygehus Køge skulle gevinstrealisere et effektiviseringskrav på 7% af den oprindelige bevilling, svarende til 250 mio. kr. (pl-26). Som det fremgår af tabellen nedenfor, har Region Sjælland realiseret over det fremsatte effektiviseringskrav.

Område	Gevinstrealisering, mio. kr. (pl-26)
Sammenlægning af afdelinger	82
Fusion mellem SUH og NFS	62
Hjemtags- og opdriftssager	60
Uddannelseslæger	121
Total	325
Effektiviseringskrav	-250

Difference	75
-------------------	-----------

Den estimerede samlede gevinstrealisering ved ovenstående punkter er opgjort til 325 mio. kr. (pl-26), hvilket overstiger det oprindelige effektiviseringskrav med ca. 75 mio. kr. Hertil er ikke indregnet gevinstrealiseringer vedr. byggemassen og de nævnte punkter er konservativt sat.

Forudsætningerne for Universitetshospital Køge

I det endelige tilsagn fra kvalitetsfonden til Universitetssygehuset Køge, var der en række forudsætninger for finansieringen. For det første skulle sygehuset være akutsygehus for ca. 1/3 af Region Sjællands borgere. For det andet skulle sygehuset fungere som universitetssygehus med forsknings- og undervisningsaktivitet. Med dette blev der fra ministeriet givet tilsagn til et tilskud fra kvalitetsfonden på 5,49 mia. kr. (pl-26). En forudsætning var et effektiviseringskrav på 7 pct. af driftsregnskabet for de funktioner der fusionerede til det nye universitetssygehus. Dette svarer til 250 mio. kr. (pl-26).

Effektiviseringskravet skal være realiseret i år 1 efter ibrugtagning og gevinsten skulle indgå som finansieringsbidrag af ny sygehusaktivitet og indgår dermed ikke i finansieringen af byggeriet. Med gevinstrealiseringen indgår derfor områder, hvor SUH har realiseret større aktivitet uden medfølgende ramme, indarbejdet merforbrug i sammenlægningen af afdelinger fra andre sygehuse i eksisterende ramme samt stigende uddannelsesforpligtigelse på tværs af hele sygehuset.

For selve driften af det nye Universitetssygehus Køge var der også indregnet en række forudsætninger i det endelige tilsagn, da man skulle reducere byggeudgifter fra 6,4 mia. kr. til 4 mia. kr. (pl-09). Dette kom bl.a. til udtryk i reduceret areal til laboratoriespecialerne, effektivisering på 10-15% i bemanding (mindsker arealbehov til personalerum, omklædning osv.), samt at man opgav planerne om at etablere et centralt produktionskøkken og vaskeri. I alt blev det samlede bruttoareal til USK reduceret fra 254.000 kvm til 200.000 kvm. Der var ligeledes forudsat en gevinstrealisering på Region Sjællands bygningsmasse, primært knyttet til SUH Roskilde. Gevinsten er ikke medtaget i sagsfremstillingen, da den fremtidige anvendelse af matriklen efter ibrugtagningen af Nyt SUH primo 2028 endnu ikke er afklaret.

En række forudsætninger til USK blev dog fastholdt, heriblandt at SUH skulle varetage 50% af Region Sjællands uddannelsesforpligtigelse af ifm. Intro- og Hoveduddannelseslæger, svarende til estimeret 75 årsværk i 2020.

I bilag 1, s. 2. fremgår henvisningerne til dokumentationen for det endelige tilsagn.

Gevinstrealisering ved samling af afdelinger på Sjællands Universitetshospital

Siden 2013 har Sjællands Universitetshospital (SUH) overtaget ansvar for en række afdelinger, som tidligere var placeret på andre sygehuse i Region Sjælland. Når afdelingerne er blevet samlet på SUH, er der anvendt forskellige finansieringsmodeller over årene.

I flere tilfælde har SUH overtaget hele DRG-aktiviteten, men kun en del af det tilhørende budget/DRG-værdi – typisk 100% DRG-aktivitet mod 70% DRG-værdi. Det har betydet, at Region Sjælland allerede ved sammenlægningen har kunnet realisere en økonomisk gevinst på typisk 30% af DRG-værdien. I andre tilfælde har SUH overtaget både aktivitet og fuldt budget, men samtidig

overtaget opgaven med at håndtere eventuelle merforbrug. Endelig er nogle afdelinger blevet finansieret ud fra et skøn over det forventede ressourceforbrug.

De største økonomiske gevinster for regionen er opnået ved de sammenlægninger, hvor SUH enten har modtaget mindre end den fulde budgetværdi af den overtagne aktivitet eller har overtaget afdelinger med økonomiske udfordringer. Disse gevinster er ikke medregnet i de driftseffektiviseringer, der tidligere er opgjort i forbindelse med USK. Her er alene medregnet besparelser på ledelse.

På baggrund af de gennemførte sammenlægninger vurderes den samlede økonomiske gevinst for Region Sjælland til mindst 82 mio. kr. (pl-26). Beløbet dækker både de tilfælde, hvor SUH har overtaget aktivitet uden fuld budgetkompensation, og de tilfælde, hvor regionen har fået afløftet merforbrug fra de sammenlagte afdelinger. I bilag 1 s. 2 fremgår tabellen over afdelingerne.

For fire afdelinger har det ikke været muligt at opgøre den præcise gevinst. Dokumentation i form af blandt andet notater og mailkorrespondancer viser dog, at der også her har været økonomiske gevinster for Region Sjælland som følge af sammenlægningerne, afdelingerne optræder ikke i opgørelsen. Derfor må den samlede gevinst vurderes at være højere end de opgjorte 82 mio. kr.

Gevinstrealisering ved fusionen med Nykøbing F. Sygehus

Ud over sammenlægningen af afdelinger fra andre sygehuse blev SUH i perioden også fusioneret med Nykøbing F. Sygehus (NFS).

Forud for fusionen havde NFS et vedvarende strukturelt merforbrug på ca. 60 mio. kr. årligt (pl-26). Underskuddet skyldtes ikke ekstraordinære udgifter eller midlertidige udfordringer, men en grundlæggende ubalance mellem sygehusets bevilling og de ressourcer, der var nødvendige for at drive sygehuset med fuld bemanning og normal aktivitet.

Der er således tale om et beregnet merforbrug ved almindelig drift, uden at der er taget højde for særligt omkostningstunge løsninger som eksterne vikarer, overarbejde eller andre ekstraordinære personaletiltag.

Det strukturelle underskud var kendt og accepteret af Region Sjælland før fusionen. Da SUH og NFS blev samlet, blev denne økonomiske udfordring indarbejdet i den fælles budgetramme. Det betyder, at SUH har overtaget en varig økonomisk belastning, som tidligere blev finansieret særskilt, se bilag 1, s. 3-5.

På den baggrund betragtes det strukturelle underskud på NFS som en yderligere gevinstrealisering for Region Sjælland i forbindelse med fusionen. Regionen har således opnået en økonomisk gevinst ved, at det tidligere merforbrug er blevet håndteret indenfor den samlede økonomiske ramme efter fusionen.

Gevinstrealisering for hjemtag og opdrift

Foruden gevinstrealiseringer som følge af sammenlægninger af afdelinger og fusionen med Nykøbing F. Sygehus, er der siden 2013 også sket betydelige hjemtag fra hospitaler i andre regioner (udredning og behandling). Det er eksempelvis behandlinger, som SUH har ansøgt og fået

tilladelse til at varetage jf. Sundhedsstyrelsens specialeplan, og hvor behandlingerne tidligere har været foretaget på hospitaler i andre regioner. Derfor har Sjællands Universitetshospital fået tilført midler til at varetage de nye funktioner fra regionen.

Tildeling af økonomi til hjemtag af patienter til SUH er historisk blevet håndteret ud fra forskellige modeller. I de fleste tilfælde har SUH overtaget hele DRG-aktiviteten, men hospitalet har fået tildelt forskellige satser af DRG-værdien der ligger under aktivitetsniveauet. Det betyder, at der allerede er sket en gevinstrealisering i regionen, når SUH har modtaget patienterne til en lavere takst end DRG-værdien (se bilag 1, s. 6-9).

Ud over hjemtag, er der også sket betydelig opdrift på særlige områder på Sjællands Universitetshospital i perioden fra 2013 og frem, hvor hospitalet har haft en større udvikling i aktivitet end antaget. Det kan f.eks. være stigning i specifikke behandlingsformer som følge af ændrede faglige vejledninger. Opdrift for hospitalet har historisk set sjældent været honoreret af regionen, hvor hospitalet derfor har skulle afholde de øgede udgifter inden for egen økonomiske ramme. Dog har hospitalet inden for særlige områder med markant opdrift ansøgt om økonomisk kompensation, men har fået afslag. Det betyder, at der også er sket en gevinstrealisering for regionen i disse sager.

Det vurderes samlet set, at der er der i perioden siden 2013 er gevinstrealiseringer på ca. 60 mio. kr. (pl-26) for hjemtag og opdrift på SUH. I bilag 1 s. 5-9 fremgår en opgørelse af de sager for hjemtag og opdrift på SUH i perioden 2013 og indtil 2025, hvor der er sket en gevinstrealisering for regionen.

Gevinstrealisering ved øget antal uddannelseslæger

Etableringen af USK har ikke alene haft betydning for patientbehandlingen, men også for regionens uddannelses- og forskningsopgaver.

I ansøgningen om endeligt tilsagn til Universitetssygehus Køge fra 2013 blev det forventet, at SUH ved fuld indfasning skulle varetage cirka halvdelen af Region Sjællands uddannelse af lægestuderende. Estimatet i 2013 var, at dette svarede til omkring 75 uddannelsesstillinger for læger i 2020.

Udviklingen er imidlertid blevet væsentligt større end forventet. Pr. 1. august 2026 er der tilknyttet 148 introduktions- og 279 hoveduddannelsesforløb til SUH. Det svarer til en stigning på 469 % i forhold til de oprindelige forventninger. Da uddannelseslæger også har en produktionsværdi, beregnes der her kun med 50% af den faktiske udgift til uddannelseslæger – uagtet hvor i uddannelsesforløbet de er.

Den markante vækst har medført betydeligt højere udgifter til uddannelse af speciallæger end oprindeligt forudsat. Hvor merudgiften i 2013 blev estimeret til 26 mio. kr. (pl-26), anslås den faktiske udgift i 2026 til omkring 147 mio. kr. (pl-26). Se bilag 1, s. 10.

Det betyder, at SUH årligt finansierer en merudgift på ca. 121 mio. kr. inden for hospitalets eksisterende økonomiske ramme. Set i et regionalt perspektiv har dette bidraget til at løfte en

væsentlig del af Region Sjællands samlede uddannelsesforpligtelse uden yderligere særskilt finansiering.

Den estimerede gevinst for Region Sjælland på 121 mio. kr. er ikke medregnet i de realiserede effektivitetsgevinster, der tidligere er opgjort i forbindelse med tilsagnet til Universitetssygehus Køge. Dermed afspejler de eksisterende opgørelser ikke den fulde økonomiske værdi af SUH's udvidede rolle inden for lægelig uddannelse.

Udover stigningen i uddannelseslæger, har SUH også set en betydelig stigning i forskere set relation til estimatet i det oprindelige tilsagn (se bilag 1, s. 2 – henvisning til bilag 8 vedr. uddannelseslæger). Denne stigning er dog ikke medregnet her.

Økonomiske tilpasninger i 2024-2025

I forbindelse med budgetlægningen for 2024 vurderede SUH, at der var udsigt til et merforbrug på 387 mio. kr. (pl-23). Gennem en målrettet indsats med besparelser og effektiviseringer i 2024 og 2025 er det lykkedes at håndtere denne udfordring inden for den eksisterende økonomiske ramme. En del af merforbruget kan ses i sammenhæng med de ovenfor beskrevne gevinstrealiseringer, men det er ikke muligt præcist at opgøre, hvor stor betydning de enkelte initiativer har haft for den samlede økonomiske forbedring.

Det er samtidig vigtigt at understrege, at den økonomiske tilpasning på 387 mio. kr. er gennemført ved reduktioner i SUH's eksisterende udgiftsniveau uden ændringer i aktivitetsniveauet. Der har således ikke været tale om interne omplaceringer af midler, hverken internt på SUH eller fra andre dele af Region Sjælland. Dette afspejler en betydelig økonomisk omstilling, som er realiseret inden for hospitalets egne rammer.

Udestående finansiering budget 2028 frem

Hvis ovenstående sagsfremstilling tiltrædes udestår finansiering for ca. 40 mio. kr. i budget 2028, stigende til 71 mio. kr. varigt. da der i Regions Sjællands budget er indregnet en gevinstrealisering i 2028 frem af KØK. Der er dog flere steder, hvor der er muligt at realisere den manglende finansiering. Her kan blandt andet bufferkapaciteten på Roskilde matriklen fremhæves. Når det afklares hvordan de ledige kvm skal bruges/ikke bruges, kan de frasælges eller erstatte etableringsudgifter til anden byggeaktivitet. Derudover er det en mulighed at påbegynde en analyse af anvendelsen af vagttag på sygehusene med henblik på sammenlægningen i Region Østdanmark. Det vurderes, at der også her ville kunne hentes besparelser på sygehusene.

Forslag til finansiering fremgår af sagen om Økonomi- og kvalitetsopfølgning pr. 31. juli 2026.

Økonomi

Sagen er ikke forbundet med udgifter, der kræver særskilt stillingtagen.

Tidligere beslutninger

Udvalg: Forretningsudvalget 2022-2025 **Dato:** 08-09-2026

Kst. Økonomidirektør Ulrik Edelbo og Sygehusdirektør Ricco Dyhr, SUH, deltog under behandlingen af punktet.

Anbefalet.

Fraværende

Githa Nelander

Medlem

Løsg
ænger

Beslutning

Godkendt.

Ole Geert Olsen deltog som stedfortræder for Ali Ünsal og John Fobian-Madsen deltog som stedfortræder for Kathrine Monsrud Ekelund.

Fraværende

Jorun Bech

Kathrine Monsrud Ekelund

(A)
Løsg
ænger

Bent Jørgensen

Ali Ünsal

Maja Roesen

Jette Leth Buhl

Jeppe Fransson

(V)
(C)
(F)
(F)
(B)

Bilag

1. Gevinstrealisering vedr. Universitetssygehus Køge - Bilag 1 (DokID: 13032399 - EMN-2026-06786)

